COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 31.1.2020
COM(2020) 34 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raport anual privind Fondul de solidaritate al Uniunii Europene pentru perioada 2017 - 2018

CUPRINS

1. Introducere 2
2. Cereri 3
3. Finanțare 10
4. Închideri de cazuri 12
5. Concluzii 13

1. INTRODUCERE

Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de Solidaritate al Uniunii Europene (denumit în continuare „regulamentul”) prevede, la articolul 12, obligația prezentării unui raport referitor la activitatea fondului din anul anterior, adresat Parlamentului European și Consiliului. În mod excepțional, având în vedere faptul că procedura de mobilizare a Fondului de solidaritate pentru toate catastrofele din 2017 a fost finalizată abia în 2018, prezentul raport acoperă atât activitățile din 2017, cât și pe cele din 2018 ale fondului. Raportul conține o sinteză a cererilor primite și a cazurilor închise în cursul perioadei de raportare. Comisia a evaluat toate cererile în conformitate cu criteriile prevăzute în regulament, astfel cum a fost modificat în 2014[1].

În 2017, Comisia a primit zece noi cereri de contribuții financiare din Fondul de solidaritate, și anume din partea Franței, Greciei, Letoniei, Lituaniei, Poloniei, Portugaliei și Spaniei. În plus și cel mai important, Italia și-a revizuit și actualizat cererea depusă inițial în 2016 pentru seriile de cutremure majore care au început în august 2016 și au continuat până la începutul anului 2017.

Portugalia, Grecia, Franța și Spania au solicitat plăți în avans pentru cinci cereri, dar s-au acordat avansuri doar pentru trei dintre acestea. Comisia a plătit avansurile respective, în valoare totală de 6,5 milioane EUR, în termen de câteva săptămâni de la primirea cererilor.

Două dintre cererile primite, și anume cele privind inundațiile din Murcia și incendiile din Doñana, Spania, nu au îndeplinit condițiile prevăzute în regulament și, prin urmare, nu au fost acceptate. Deciziile privind celelalte opt cereri noi din 2017 au fost adoptate în 2018. În plus, Comisia a închis șase intervenții anterioare ale Fondului de solidaritate.

În 2018, Comisia a primit patru cereri de asistență din Fondul de solidaritate, și anume din partea Bulgariei, a Ciprului, a Italiei și a României; cererea transmisă de Cipru nu a putut fi acceptată de către Comisie. Niciuna dintre celelalte trei țări nu a solicitat o plată în avans. În 2018, Comisia a plătit Bulgariei suma totală de 2,3 milioane EUR. Deciziile privind cererile, primite în 2018, din partea celorlalte două țări nu fuseseră încă soluționate la sfârșitul anului respectiv.

Anexa I prezintă pragurile pentru mobilizarea Fondului de solidaritate aplicabile în 2017 și 2018 pentru daunele cauzate de „catastrofe majore”. Anexa II cuprinde o prezentare generală a cererilor aprobate în 2017/2018, inclusiv informațiile financiare relevante.

[1] Regulamentul (CE) nr. 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de Solidaritate al Uniunii Europene (JO L 311, 14.11.2002, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 661/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 (JO L 189, 27.6.2014, p. 143).

2. CERERI

➢ *ÎN 2017*

În 2017, Comisia a primit zece cereri noi privind acordarea unei contribuții financiare din Fondul de solidaritate. Toate au fost primite de Comisie în termenul legal, respectiv „cel târziu la douăsprezece săptămâni de la prima apariție a daunelor” [articolul 4 alineatul (1) din regulament]. Trei cereri au vizat catastrofe majore, șase au vizat catastrofe regionale, iar una s-a bazat pe dispozițiile referitoare la catastrofele produse într-o „țară învecinată”. În cursul anului 2018, Comisia a adoptat deciziile de punere în aplicare privind acordarea unei contribuții financiare din Fondul de solidaritate al UE pentru opt dintre aceste cereri.

ITALIA - Seria de cutremure din 2016/2017

După cum se menționează în raportul anual anterior, între august 2016 și ianuarie 2017, regiunea centrală a Apeninilor din Italia a fost afectată de cea mai violentă serie de cutremure din istoria Fondului de solidaritate. Daunele directe cumulate s-au ridicat la o cifră fără precedent de 21,879 miliarde EUR, de peste șase ori mai mare decât valoarea pragului de catastrofă majoră, și au reprezentat, de departe, cea mai mare catastrofă de la crearea Fondului de solidaritate. Avansul maxim posibil de 30 de milioane EUR a fost plătit în decembrie 2016, după ce Comisia primise cererea inițială din partea Italiei la 16 noiembrie 2016.

Din cauza producerii unei succesiuni de replici puternice, care au continuat până în ianuarie 2017, Italia a trebuit să își actualizeze de mai multe ori cererea inițială, ultima revizuire fiind primită la 25 mai 2017.

Pe baza metodei stabilite pentru determinarea cuantumurilor ajutoarelor acordate din Fondul de solidaritate (și anume, 2,5 % din daunele totale pentru partea din daune de până la „pragul de catastrofă majoră”, plus 6 % pentru partea din daune care depășește pragul), Italia a avut dreptul la 1 196 797 579 EUR, adică aproape 1,2 miliarde EUR. Această sumă, care reprezintă de departe cel mai mare ajutor plătit vreodată din Fondul de solidaritate, a fost de peste două ori mai mare decât alocarea anuală maximă de care dispune fondul.

Din fericire, nu fusese cheltuită întreaga alocare pentru 2016 (plățile efectuate în cursul anului 2016 au provenit din suma reportată din 2015). Prin urmare, alocarea pentru 2016 a fost reportată în 2017. În plus, pentru prima dată, Comisia a propus utilizarea dispoziției de la articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul privind CFM, care permite folosirea, în cazuri excepționale, a alocării pentru exercițiul următor (2018) în scopul acoperirii sumelor care lipsesc.

FRANȚA — Uraganele Irma și Maria din Saint-Martin și Guadelupa

La 5 și 6 septembrie 2017, un uragan de categoria 5, denumit Irma, de o violență fără precedent, a traversat zona Caraibilor, provocând moartea și vătămarea unui număr mare de persoane și lăsând în urmă un șir de distrugeri. Ochiul uraganului Irma a traversat insula Saint-Martin/Sint Maarten cu o viteză medie de 290-295 km/h, distrugând peste 90 % din insulă. După doar două săptămâni, la 18 și 19 septembrie 2017, un alt uragan de categoria 5, denumit Maria, produs de aceleași condiții meteorologice și climatice care au provocat uraganul Irma, a traversat zona

Caraibilor și a cauzat din nou daune semnificative în Saint-Martin/Sint Maarten, în Guadelupa și în unele părți din Martinica.

La 27 noiembrie 2017, Franța a depus o cerere privind acordarea unei contribuții financiare din Fondul de solidaritate, în termenul prevăzut de 12 săptămâni.

Autoritățile franceze au estimat daunele directe totale cauzate de catastrofă la 1 956,241 milioane EUR. Cererea a fost prezentată pe baza criteriilor privind o „catastrofă naturală regională", astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din regulament. Cererea s-a referit la o singură regiune de nivel NUTS 2, care cuprinde Saint-Martin și Guadelupa. Întrucât această regiune are statutul de regiune ultraperiferică în sensul articolului 349 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, s-a aplicat un prag de daune mai mic, de 1 % din PIB-ul regional. Deși nu se califică drept o catastrofă majoră, daunele directe raportate au reprezentat 21,9 % din produsul intern brut (PIB) al regiunii și au depășit cu mult pragul aplicabil de 1 % pentru regiunile ultraperiferice prevăzut în regulament. În consecință, cererea depusă de Franța a fost eligibilă pentru o contribuție din partea Fondului de solidaritate.

La 12 decembrie 2017, Comisia a plătit Franței un avans în valoare de 4 890 603 EUR, reprezentând 10 % din contribuția financiară prevăzută din Fondul de solidaritate, și anume 48 906 025 EUR.

GRECIA

Cutremurul de pe insula Lesbos din 2017

La 12 iunie 2017, un cutremur cu magnitudinea de 6,3 pe scara Richter a afectat insula Lesbos din nordul Mării Egee. Cutremurul a fost urmat de numeroase replici care au cauzat daune locuințelor private, întreprinderilor și infrastructurii locale.

La 1 septembrie 2017, Grecia a depus o cerere privind acordarea unei contribuții financiare din Fondul de solidaritate.

Autoritățile elene au estimat daunele directe totale la 54,365 milioane EUR. Cererea a fost prezentată pe baza criteriilor privind o „catastrofă naturală regională", astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din regulament, care definește o „catastrofă naturală regională" drept orice catastrofă naturală care provoacă într-o regiune de nivel NUTS 2 dintr-un stat eligibil pagube directe care depășesc 1,5 % din produsul intern brut (PIB) al regiunii respective. Daunele cauzate în Lesbos au reprezentat 2,14 % din PIB-ul respectivei regiuni NUTS 2 din nordul Mării Egee, depășind astfel pragul de 1,5 % din PIB-ul regional prevăzut în regulament. Prin urmare, cererea Greciei a fost eligibilă pentru o contribuție din partea Fondului de solidaritate.

La 9 noiembrie 2017, Comisia a plătit Greciei un avans în valoare de 135 912 EUR, reprezentând 10 % din contribuția financiară prevăzută din Fondul de solidaritate, și anume 1 359 119 EUR.

Cutremurul de pe insula Kos, 2017

La 20 iulie 2017, un cutremur cu magnitudinea de 6,6 grade pe scara Richter, urmat de numeroase replici, a afectat regiunea sudică a Mării Egee, situată între Bodrum (Turcia) și insula Kos (Grecia). Daunele provocate au afectat în principal

infrastructura și bunurile publice, dar și situri importante aparținând patrimoniului cultural.

La 11 octombrie 2017, Grecia a depus o cerere privind acordarea unei contribuții financiare din Fondul de solidaritate, în termenul prevăzut de 12 săptămâni.

Autoritățile elene au estimat daunele directe totale cauzate de catastrofă la 101,432 milioane EUR. Cererea a fost prezentată pe baza dispozițiilor privind „catastrofele regionale", astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din regulament. Daunele provocate de cutremurul de pe insula Kos au reprezentat 1,8 % din PIB-ul regiunii NUTS 2 relevante din sudul Mării Egee și, prin urmare, au depășit pragul de 1,5 % stabilit în regulament. În consecință, cererea Greciei a fost eligibilă pentru o contribuție din partea Fondului de solidaritate în valoare de 2 535 796 EUR. Deși Grecia a solicitat plata unui avans, incertitudinile inițiale legate de eligibilitatea cererii nu au permis efectuarea plății.

LETONIA – Inundațiile din 2017

În vara și toamna anului 2017, Letonia a fost afectată de o lungă perioadă de ploi abundente, care au condus la saturarea solurilor și, ulterior, la inundații în întreaga țară, în special în regiunea Latgale și în teritoriile învecinate. În consecință, culturile au fost distruse, iar cursurile de apă, sistemul de drenaj, instalațiile racordate de tratare a apei, precum și infrastructura rutieră și feroviară au suferit daune masive.

La 14 noiembrie 2017, autoritățile letone au solicitat o contribuție financiară din Fondul de solidaritate, în termenul de 12 săptămâni de la data producerii primelor daune, și anume 24 august 2017.

Potrivit estimărilor Letoniei, daunele directe totale cauzate de inundații s-au ridicat la 380,524 milioane EUR. Această sumă a depășit „pragul de catastrofă majoră" pentru mobilizarea Fondului de solidaritate aplicabil Letoniei în 2017, în valoare de 145,740 milioane EUR (adică 0,6 % din venitul național brut al Letoniei). Întrucât daunele directe totale estimate au depășit pragul respectiv, catastrofa a fost calificată drept „catastrofă naturală majoră", în conformitate cu definiția din regulament. Prin urmare, cererea Letoniei a fost eligibilă pentru o contribuție din partea Fondului de solidaritate în valoare de 17 730 519 EUR. Letonia nu a solicitat plata unui avans.

LITUANIA – Inundațiile din 2017

Spre sfârșitul verii și în cursul toamnei anului 2017, Lituania a fost afectată de precipitații neîntrerupte care au cauzat saturarea totală a solurilor, acestea nemaiavând capacitatea de a absorbi excesul de apă. Această situație a determinat producerea de inundații, care au provocat în principal daune la nivelul infrastructurii de rețea și în sectorul agricol.

La 22 decembrie 2017, autoritățile lituaniene au solicitat o contribuție financiară din Fondul de solidaritate, în termenul de 12 săptămâni de la data înregistrării primelor daune, și anume 4 octombrie.

Potrivit estimărilor Lituaniei, daunele directe totale cauzate de inundații s-au ridicat la 407,366 milioane EUR. Această sumă a depășit „pragul de catastrofă majoră" pentru mobilizarea Fondului de solidaritate aplicabil Lituaniei în 2017, în valoare de 214,944 milioane EUR (adică 0,6 % din venitul național brut al Lituaniei). Întrucât daunele directe totale estimate au depășit acest prag, catastrofa a fost calificată drept „catastrofă naturală majoră" și, prin urmare, a fost eligibilă pentru o contribuție din

Fondul de solidaritate în valoare de 16 918 941 EUR. Lituania nu a solicitat plata unui avans.

POLONIA – Furtunile din 2017

În perioada 9-12 august 2017, anumite zone din Polonia au fost afectate de furtuni extrem de violente și de ploi abundente care au provocat daune masive pădurilor publice și private, infrastructurii publice și altor bunuri.

La 25 octombrie 2017, Polonia a solicitat o contribuție financiară din Fondul de solidaritate, în termenul de 12 săptămâni de la data înregistrării primelor daune.

Autoritățile polone au estimat daunele directe totale cauzate de catastrofă la 491,170 milioane EUR. Cererea a fost prezentată pe baza dispozițiilor privind „catastrofele regionale" prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din regulament. Daunele provocate de furtuni au reprezentat 2,04 % din PIB-ul regional mediu ponderat[2] al celor trei regiuni în cauză, și anume voievodatul Kuyavia-Pomerania, voievodatul Pomerania și voievodatul Polonia Mare și, prin urmare, au depășit pragul de 1,5 % prevăzut în regulament. În consecință, cererea Poloniei a fost eligibilă pentru o contribuție din partea Fondului de solidaritate în valoare de 12 279 244 EUR. Polonia nu a solicitat plata unui avans.

PORTUGALIA – Incendiile forestiere din 2017

În perioada iunie-octombrie 2017, Portugalia a fost afectată de mai multe valuri de incendii forestiere puternice, declanșate de temperaturile ridicate, de vânturile puternice și de nivelul extrem de scăzut de umiditate. Incendiile au afectat mai ales centrul și nordul țării și au avut un efect devastator, distrugând infrastructuri publice importante, clădiri publice, locuințe, întreprinderi, terenuri agricole și forestiere.

Primul val de incendii din regiunea Centro s-a declanșat la 17 iunie 2017. Foarte rapid, la 17 iulie 2017 și în termenul limită de 12 săptămâni, Portugalia a depus o cerere inițială solicitând asistență din Fondul de solidaritate. Însă în perioada iulie-octombrie au izbucnit noi incendii. Pentru a ține seama de aceste evenimente, Portugalia a transmis actualizări ale cererii sale inițiale, una la 13 octombrie 2017 și o alta la 14 decembrie 2017, incluzând o estimare revizuită a valorii cumulate a daunelor cauzate de incendii în perioada iunie-octombrie 2017.

În cererea lor finală, autoritățile portugheze au estimat daunele directe totale cauzate de incendii în perioada iunie-octombrie la 1 457,966 milioane EUR. Cererea a fost depusă în temeiul articolului 2 alineatul (2) din regulament, invocându-se producerea unei „catastrofe naturale majore". Daunele au reprezentat 0,832 % din VNB-ul Portugaliei și, prin urmare, au depășit pragul de catastrofă majoră pentru mobilizarea Fondului de solidaritate în valoare de 1 051,566 milioane EUR în 2017 (adică 0,6 % din VNB-ul Portugaliei). Prin urmare, catastrofa a fost calificată drept „catastrofă naturală majoră".

La 29 noiembrie 2017, Comisia a plătit Portugaliei un avans în valoare de 1 494 331 EUR, pe baza daunelor raportate într-o cerere anterioară. Contribuția financiară finală din Fondul de solidaritate s-a ridicat la 50 673 132 EUR.

[2] PIB-ul regional mediu ponderat se ridică la 24,089 milioane EUR, pe baza datelor din 2014.

SPANIA

Incendiile forestiere din Galicia din 2017

În perioada 10-17 octombrie 2017, o serie de incendii forestiere de proporții au izbucnit în regiunea Galicia din nord-vestul Spaniei. Incendiile au fost provocate de aceleași condiții meteorologice ca și cele din Portugalia, și anume temperaturi ridicate, vânturi puternice și o umiditate extrem de scăzută. Incendiile au provocat distrugeri considerabile ale infrastructurii publice esențiale, ale locuințelor, întreprinderilor și terenurilor forestiere.

La 22 decembrie 2017, Spania a solicitat o contribuție financiară din Fondul de solidaritate, în termenul de 12 săptămâni de la data înregistrării primelor daune, și anume 10 octombrie 2017.

Autoritățile spaniole au estimat daunele directe totale cauzate de catastrofă la 129,147 milioane EUR. Această sumă a fost considerabil inferioară pragului de catastrofă majoră aplicabil Spaniei în 2017, în valoare de 3 378,5 milioane EUR (adică 3 miliarde EUR la prețurile din 2011). De asemenea, aceasta a rămas inferioară pragului de catastrofă regională, și anume 1,5 % din PIB-ul regional, care pentru Galicia este de 808 milioane EUR. Prin urmare, catastrofa nu a fost calificată nici drept „catastrofă naturală majoră”, nici drept „catastrofă naturală regională” în sensul regulamentului. Cu toate acestea, Spania a fost afectată de aceleași condiții meteorologice care au provocat catastrofa majoră din Portugalia. Prin urmare, autoritățile spaniole și-au prezentat cererea în temeiul așa-numitei „dispoziții privind țara învecinată” prevăzută la articolul 2 alineatul (4) din regulament, conform căreia o țară eligibilă afectată de același dezastru care este calificat drept catastrofă majoră într-o țară eligibilă vecină poate beneficia, la rândul său, de asistență din partea Fondului de solidaritate. În consecință, cererea depusă de Spania a fost eligibilă pentru o contribuție din partea Fondului de solidaritate în valoare de 3 228 675 EUR.

Incendiile din Doñana din 2017

De la începutul anului 2017, numeroase regiuni din sudul Spaniei au fost afectate de o secetă gravă.

La 24 iunie 2017, acest lucru a dus la izbucnirea unui incendiu în rezerva naturală Doñana, care a durat până la 8 iulie 2017. Incendiul a distrus peste 10 000 de hectare de suprafețe împădurite sensibile și valoroase din punct de vedere ecologic, inclusiv centrul parcului național Doñana, care adăpostește o mare varietate de ecosisteme și adăposturi pentru fauna sălbatică, inclusiv multe păsări migratoare și specii pe cale de dispariție. Zona este un sit din patrimoniul mondial UNESCO. În consecință, catastrofa a pus, de asemenea, în pericol principalii piloni ai economiei locale, bazate pe agricultură, silvicultură și turism.

La 15 septembrie 2017, Spania a prezentat o cerere privind acordarea de asistență din Fondul de solidaritate în termen de 12 săptămâni de la data producerii primelor daune cauzate de incendii.

În cererea sa, Spania a raportat că daunele directe totale cauzate de catastrofă s-au ridicat la 117,897 milioane EUR. Cererea a fost prezentată pe baza criteriilor privind „catastrofele regionale”, astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din regulament. Cererea Spaniei s-a referit la o singură regiune NUTS 2, și anume Andalucía. Cu toate acestea, daunele directe raportate au reprezentat mai puțin de

0,1 % din PIB-ul regiunii (139,099 milioane EUR) și, prin urmare, au rămas considerabil sub pragul de 1,5 % prevăzut la articolul 2 alineatul (3) din regulament.

Prin urmare, cererea Spaniei nu îndeplinea condiția cea mai importantă pentru mobilizarea Fondului de solidaritate și, prin urmare, nu a fost eligibilă pentru o contribuție din Fondul de solidaritate.

Inundațiile din Murcia din 2017

În decembrie 2016, unele părți din sudul Spaniei au fost afectate de precipitații abundente care au provocat inundații. Catastrofa a cauzat daune infrastructurii de rețele și bunurilor publice, locuințelor private, întreprinderilor, agriculturii și silviculturii, precum și mediului.

La 3 martie 2017, Spania a prezentat Comisiei o cerere privind acordarea de asistență din Fondul de solidaritate, limitată însă la regiunea Murcia, în termen de 12 săptămâni de la data producerii primelor daune cauzate de catastrofă.

În cererea sa, Spania a raportat că daunele directe totale cauzate de catastrofă s-au ridicat la 214,569 milioane EUR. Cererea a fost prezentată pe baza criteriilor privind „catastrofele regionale”, astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din regulament. Daunele directe raportate au reprezentat 0,8 % din PIB-ul regiunii (26,808 milioane EUR) și, prin urmare, au rămas considerabil sub pragul de 1,5 % prevăzut la articolul 2 alineatul (3) din regulament.

Prin urmare, cererea Spaniei nu îndeplinea condiția cea mai importantă pentru mobilizarea Fondului de solidaritate și, prin urmare, nu a fost eligibilă pentru o contribuție din Fondul de solidaritate.

➢ *ÎN 2018*

În cursul anului 2018, Comisia a primit patru noi cereri, dintre care trei pentru catastrofe regionale și una pentru o catastrofă majoră. În cursul anului 2018, Comisia a adoptat decizii de punere în aplicare privind acordarea unei contribuții financiare din Fondul de solidaritate pentru două dintre aceste cereri și a respins una. Evaluarea celei de-a patra cereri, primite la sfârșitul lunii decembrie, a fost finalizată în 2019.

BULGARIA

La sfârșitul lunii octombrie 2017, în partea sud-estică a Bulgariei au fost înregistrate precipitații neobișnuit de abundente și furtuni violente care au cauzat avarierea podurilor, a canalizărilor, a digurilor, precum și a infrastructurii de bază.

La 11 ianuarie 2018, Bulgaria a prezentat o cerere privind acordarea de asistență din Fondul de solidaritate în termen de 12 săptămâni de la data producerii primelor daune, și anume 25 octombrie 2017. Autoritățile bulgare au estimat daunele directe totale cauzate de catastrofă la 90,329 milioane EUR. Cererea a fost prezentată pe baza dispozițiilor privind „catastrofele regionale” prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din regulament. Daunele provocate de inundațiile din Burgas au reprezentat 1,6 % din PIB-ul regiunii NUTS 2 în cauză, Yugoiztochen, și, prin urmare, au depășit pragul de 1,5 % prevăzut în regulament.

În consecință, cererea Bulgariei a fost eligibilă pentru o contribuție din partea Fondului de solidaritate în valoare de 2 258 225 EUR. Deși Bulgaria a solicitat plata

unui avans, incertitudinile inițiale legate de eligibilitatea cererii nu au permis efectuarea plății.

CIPRU

Începând din luna septembrie 2016, Ciprul a fost afectat de precipitații foarte reduse și de temperaturi extrem de ridicate, ceea ce a provocat secetă și, prin urmare, recolte slabe, deficit de apă pentru sectorul agricol și pentru populație, precum și probleme legate de sistemele de alimentare cu apă. Drept urmare, în august 2018, autoritățile cipriote au decis să depună o cerere privind acordarea de asistență financiară din Fondul de solidaritate.

În cererea sa, Ciprul a estimat daunele directe totale cauzate de secetă la 117,601 milioane EUR, dintre care 26,892 milioane EUR în legătură cu pierderile din sectorul agricol. Restul de 90,709 milioane EUR din daunele declarate au fost legate de sectorul apei.

Valoarea daunelor estimate a depășit „pragul de catastrofă majoră” pentru mobilizarea Fondului de solidaritate aplicabil Ciprului în 2018 [107,031 milioane EUR (adică 0,6 % din VNB)]. Cu toate acestea, partea de „daune” care reprezenta costurile viitoare estimate, și anume costuri de aproximativ 46 de milioane EUR pentru producția de apă desalinizată preconizate pentru perioada cuprinsă între data depunerii cererii și sfârșitul anului 2019, nu a putut fi acceptată ca parte a daunelor directe totale în temeiul regulamentului. Prin urmare, valoarea daunelor directe totale acceptate a scăzut considerabil sub pragul de mobilizare a Fondului de solidaritate.

În cererea sa, Ciprul a solicitat, de asemenea, plata unui avans. Cu toate acestea, întrucât evaluarea preliminară a arătat că daunele directe totale eligibile nu au atins pragul relevant, avansul nu a putut fi plătit.

Comisia a concluzionat că seceta din Cipru nu îndeplinește condițiile pentru mobilizarea FSUE prevăzute în regulament și, în consecință, nu a fost eligibilă pentru o contribuție financiară din fond. Prin urmare, cererea nu a fost acceptată.

ROMÂNIA

De la jumătatea lunii iunie până la începutul lunii august 2018, regiunea de nord-est a României a fost afectată în repetate rânduri de ploi abundente și, ulterior, de inundații masive care au provocat daune importante infrastructurii și gospodăriilor, precum și pierderi în sectorul agricol.

La 7 septembrie 2018, în termenul prevăzut de 12 săptămâni de la prima producere a daunelor, România a solicitat o contribuție din Fondul de solidaritate.

Daunele raportate în această cerere inițială au fost cu mult sub pragul prevăzut de 1,5 % din PIB-ul regional (adică 237,96 milioane EUR pentru regiunea nord-estică). La 9 octombrie 2018, autoritățile române au transmis, după cum anunțaseră mai devreme Comisia, o cerere revizuită în care daunele directe totale se ridicau la 327,692 milioane EUR. Această sumă reprezenta 2,07 % din PIB-ul regional și, prin urmare, depășea pragul. Analiza Comisiei cu privire la cererea revizuită a României

a evidențiat și de această dată o serie de inconsecvențe. Prin urmare, Comisia a solicitat clarificări autorităților române, care le-au prezentat la 14 decembrie 2018.

Întrucât la sfârșitul anului 2018 nu fusese luată încă nicio decizie cu privire la această cerere, ea va fi analizată în raportul anual pentru 2019 privind Fondul de solidaritate. România nu a solicitat plata unui avans.

ITALIA

În luna octombrie și la începutul lunii noiembrie 2018, majoritatea regiunilor italiene, începând cu zonele alpine din nordul țării și până în Sicilia, au fost afectate de ploi torențiale și de vânturi puternice care au cauzat inundații și alunecări de teren, ceea ce a făcut ca toamna anului respectiv să fie cea mai devastatoare din istoria recentă, cu un număr mare de victime și daune fizice pe scară largă.

La 20 decembrie 2018, Italia a solicitat o contribuție financiară din Fondul de solidaritate, în termenul de 12 săptămâni de la data înregistrării primelor daune.

Întrucât la sfârșitul anului 2018 nu fusese luată încă nicio decizie cu privire la această cerere, ea va fi analizată în raportul anual pentru 2019 privind Fondul de solidaritate. Italia nu a solicitat plata unui avans.

3. FINANȚARE

În cursul perioadei de raportare, Parlamentul European și Consiliul, în calitate de autoritate bugetară, au aprobat zece contribuții financiare din Fondul de solidaritate, astfel cum au fost propuse de către Comisie. Comisia și-a prezentat propunerile de mobilizare a Fondului de solidaritate în patru grupuri:

- **proiectul de buget rectificativ 4/2017** a acoperit exclusiv asistența din Fondul de solidaritate acordată Italiei pentru cutremurele din 2016/2017. Acesta a fost adoptat la 13 septembrie 2017, mobilizând o sumă de 1 196 797 579 EUR. Având în vedere faptul că un avans de 30 de milioane EUR fusese deja plătit în 2016, soldul de 1 166 797 579 EUR a fost plătit la 6 noiembrie 2017, în urma adoptării deciziei de punere în aplicare a Comisiei privind acordarea de asistență Italiei.

- **proiectul de buget rectificativ 1/2018** a fost adoptat la 30 mai 2018 și a acoperit asistența acordată Franței, Portugaliei, Spaniei și Greciei (Lesbos), în valoare totală de 104 166 951 EUR.

- **proiectul de buget rectificativ 4/2018** a fost adoptat la 31 mai 2018 și a acoperit asistența acordată Greciei (Kos), Poloniei, Lituaniei și Bulgariei, în valoare totală de 33 992 206 EUR.

- propunerea privind **acordarea de asistență Letoniei** nu a fost însoțită de un proiect de buget rectificativ, deoarece creditele necesare au fost acoperite de suma mobilizată anterior din bugetul 2018 pentru plăți în avans. Autoritatea bugetară a aprobat mobilizarea sumei de 17 730 519 EUR la 14 noiembrie 2018.

Cuantumurile individuale ale asistenței propuse de Comisie au fost determinate în conformitate cu metoda stabilită în 2002 și aplicată în toate cazurile ulterioare. Aceasta se

bazează pe raportul dintre daunele directe totale cauzate de catastrofă și prosperitatea relativă a statului afectat, astfel cum este reflectată de pragul de catastrofă majoră (a se vedea anexa 1).

În consecință, în cazul catastrofelor majore, se aplică un sistem progresiv, în două etape, potrivit căruia țara primește o rată mai mică a ajutorului, și anume 2,5 % din daunele directe totale, pentru partea de daune care se situează sub prag și o rată mai mare a ajutorului, și anume 6 %, pentru partea de daune care depășește pragul. Cele două sume se adună. Pentru catastrofele regionale și cele produse în „țări învecinate” se acordă 2,5 % din daunele directe totale.

După ce Parlamentul și Consiliul au aprobat mobilizarea și au pus la dispoziție creditele bugetare necesare în bugetul UE, Comisia a adoptat decizii de punere în aplicare privind acordarea de asistență fiecărei țări în parte, urmate de plata întregii sume. În cazurile în care fusese acordat un avans, a fost plătit numai soldul contribuției integrale.

În anexele la deciziile de punere în aplicare au fost identificate autoritățile desemnate de către statele beneficiare pentru a executa contribuția din Fondul de solidaritate, autoritatea independentă responsabilă cu auditul și controlul, precum și o descriere generică a utilizării preconizate a banilor.

Asistența din partea Fondului de solidaritate aprobată în 2017/2018

Stat beneficiar:	**Catastrofă**	**Categorie**	**Plată în avans**	**Cuantumul ajutorului (**EUR)
Italia	Cutremurele din Apenini, 2016/2017	Majoră	Da (2016)	1 196 797 579
Franța	Uraganele Irma și Maria din Saint-Martin și Guadelupa	Regională	Da	48 906 025
Grecia	Cutremurul din Lesbos, 2017	Regională	Da	1 359 119
Grecia	Cutremurul din Kos, 2017	Regională	Nu	2 535 796
Letonia	Inundații, 2017	Majoră	Nu*	17 730 519
Lituania	Inundații, 2017	Majoră	Nu*	16 918 941
Polonia	Furtuni, 2017	Regională	Nu*	12 279 244
Portugalia	Incendii forestiere, 2017	Majoră	Da	50 673 132
Spania	Incendiile din Galicia, 2017	Țară învecinată	Nu	3 228 675
Bulgaria	Inundațiile din Burgas, 2017	Regională	Nu	2 258 225
TOTAL				**1 352 687 255**

* nesolicitată

4. ÎNCHIDERI DE CAZURI

Comisia a închis cinci intervenții ale Fondului de Solidaritate în 2017 și două în 2018. Articolul 8 alineatul (2) din regulament prevede că, în termen de 18 luni de la data plății contribuției financiare, statul beneficiar prezintă un raport privind execuția contribuției financiare („raport privind execuția”), împreună cu o declarație care justifică cheltuielile („declarație de validitate”).

➢ *ÎNCHIDERI ÎN 2017*

România, inundațiile din 2008: contribuția financiară din Fondul de solidaritate s-a ridicat la 11 785 377 EUR. România a prezentat raportul privind execuția și declarația de validitate în aprilie 2012. Pe baza informațiilor furnizate de autoritățile române în raportul lor privind execuția, contribuția totală din Fondul de solidaritate pusă la dispoziția lor s-a ridicat la 13 537 590,96 EUR (inclusiv câștiguri în valoare de 1 752 213,96 EUR obținute din dobânzi și din diferențele de curs valutar) și a fost utilizată integral pentru operațiunile Fondului de solidaritate.

România, inundațiile din 2010: contribuția financiară din Fondul de solidaritate s-a ridicat la 24 967 741 EUR. Raportul privind execuția și declarația de validitate au fost prezentate în februarie 2013. România a raportat o sumă necheltuită de 916 334,47 EUR, precum și cheltuieli neeligibile în valoare de 1 229 401,86 EUR. Suma care trebuia recuperată a fost primită de Comisie la 27 iulie 2017.

România, seceta și incendiile din 2012: contribuția financiară din Fondul de solidaritate s-a ridicat la 2 475 689 EUR. În martie 2015, autoritățile române au

solicitat în mod oficial o prelungire a perioadei de execuție, care a fost acordată. Un an mai târziu, România a prezentat raportul privind execuția (raportul final, plus declarația de validitate). Autoritățile române au raportat că suma totală nu a putut fi utilizată integral, așa cum se planificase inițial, și că au rămas necheltuiți 2 247 413,72 EUR. Suma a fost recuperată și primită de Comisie la 27 iulie 2017.

Slovenia, inundațiile din 2012: contribuția financiară din Fondul de solidaritate s-a ridicat la 14 081 355 EUR. Raportul privind execuția și declarația de validitate au fost prezentate în iulie 2015 (după acordarea unei prelungiri de 2 luni). Pe baza informațiilor furnizate de Slovenia, cheltuielile eligibile s-au ridicat la 15 416 839 EUR, o sumă mai mare decât contribuția din Fondul de solidaritate, în valoare de 14 081 355 EUR. Declarația de validitate a fost acceptată, iar dosarul a fost închis.

Germania, inundațiile din 2013: contribuția financiară din Fondul de solidaritate s-a ridicat la 360 453 575 EUR. Raportul privind execuția și declarația de validitate au fost prezentate în martie 2016. Germania a raportat cheltuieli eligibile în valoare de 391 415 389,57 EUR, o sumă mai mare decât contribuția din Fondul de solidaritate, în valoare de 360 453 575 EUR. După clarificarea unei serii de aspecte legate de declarația de validitate, dosarul a fost închis.

- ***ÎNCHIDERI ÎN 2018***

Franța, furtuna Xynthia din 2010: contribuția financiară din Fondul de solidaritate s-a ridicat la 35 635 750 EUR. Raportul privind execuția și declarația de validitate au fost prezentate în octombrie 2012. Pe baza informațiilor furnizate de Franța, cheltuielile eligibile s-au ridicat la 35 619 808,48 EUR, o sumă mai mică decât contribuția din Fondul de solidaritate. Suma care trebuia recuperată a fost primită de Comisie la 15 noiembrie 2018, iar dosarul a fost închis.

Polonia, inundațiile din 2010: contribuția financiară din Fondul de solidaritate s-a ridicat la 105 567 155 EUR. Raportul privind execuția și declarația de validitate au fost prezentate în ianuarie 2013. Pe baza informațiilor furnizate de Polonia, cheltuielile eligibile s-au ridicat la 110 599 250,11 EUR, o sumă mai mare decât contribuția din Fondul de solidaritate. Diferența de 5 032 095,11 EUR dintre cheltuielile efectuate și suma primită a fost rezultatul câștigurilor obținute din cursul de schimb. Cu toate acestea, o mică sumă de 253,31 EUR a rămas necheltuită și a trebuit să fie recuperată. După primirea plății la 27 aprilie 2018, dosarul a fost închis.

5. CONCLUZII

Anii 2017 și 2018 au demonstrat încă o dată imprevizibilitatea numărului, a naturii și a gravității catastrofelor naturale. În timp ce, per ansamblu, catastrofele provocate de inundații reprezintă aproximativ două treimi din totalul cererilor privind acordarea de asistență din Fondul de solidaritate, perioada de raportare a fost marcată de furtuni, incendii forestiere și cutremure semnificative.

Un eveniment, și anume dezastrul provocat de cutremurul din regiunea centrală a Apeninilor, s-a remarcat în mod special prin faptul că a depășit cu mult orice experiență anterioară a Fondului de solidaritate, atât în ceea ce privește daunele, cât și în ceea ce privește asistența mobilizată. Deși în majoritatea anilor alocarea bugetară maximă a fondului nu este utilizată integral, suma necesară în acest caz a depășit două alocări anuale totale. Acest lucru a fost gestionat cu succes datorită

flexibilității prevăzute în cadrul financiar multianual, care permite reportarea în anul următor a sumelor necheltuite într-un anumit an, precum și datorită posibilității prevăzute în regulament și utilizate pentru prima dată - de a utiliza anticipat o parte din alocarea pentru anul următor. Ambele elemente s-au dovedit a fi factori importanți pentru gestionarea cu succes a Fondului de solidaritate.

Este interesant de observat că nu toate statele membre au solicitat plata unui avans. Deși Comisia nu cunoaște motivele pentru fiecare caz în parte, acest lucru s-ar putea explica prin faptul că sumele preconizate au fost modeste. În multe cazuri, contribuțiile Fondului de solidaritate sunt mai mici de 10 milioane EUR, astfel încât un avans de 10 % ar reprezenta doar câteva sute de mii de euro. Pe de altă parte, unele cereri, după o evaluare preliminară, nu au demonstrat gradul necesar de plauzibilitate care să permită aprobarea plății în avans solicitate.

În fine, în pofida includerii explicite a perioadelor de secetă în domeniul de aplicare al regulamentului, prin revizuirea acestuia din 2014, evaluarea cazurilor de secetă rămâne dificilă. Pe de o parte, stabilirea clară a datei primei acțiuni publice împotriva efectelor secetei - care este totuși esențială pentru a cunoaște termenul de depunere a cererii - este mai puțin evidentă decât se preconiza. Pe de altă parte, daunele cauzate de secetă, în special în sectorul agricol, pot fi adesea determinate în totalitate abia după mai multe luni de la depunerea cererii, ceea ce face dificilă furnizarea la timp a informațiilor necesare de către solicitanți.